

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

a children's magazine

РІК XXI

ВЕРЕСЕНЬ 1974

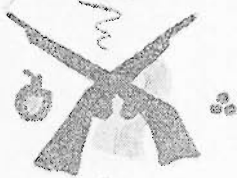
Ч. 9 (241)





ПРИВІТ ВІД НОВАКІВ З ІСТ ЧЕТЕМ

*Щирий привіт
з новацького табору
„Стрілецьки“*



*Зброя
на Рівній Тероні*

Від РЕДАКЦІЇ: Дорогі Новаки! Дякуємо щиро за пам'ять і привіт! Бажаємо Вам бути добрими новачками. Готуйсь!



РЕБУСИКИ

а) КО б) Д в) ЛЯ г) ЛІ
БА РІ ШІЯ 100

МАГІЧНИЙ КВАДРАТ

--- цегляна будова
--- знаряд слуху
--- інакше — уста

ГРА СЛІВ

Читай вперед, читай назад — завжди вийде той самий лад:

АННА, АГА, БІБ, ЗАРАЗ, КОРОК, ОКО, РАДАР, СОС, ТУТ.

Читай вперед, читай назад — а все вийде влад:

КІТ, ЛІК, СКОК, ТАК, ЧНІ.

Спробуйте й ви, малі читачі „Веселки“, знайти подібні слова.

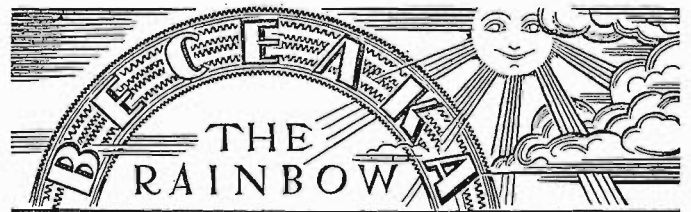
ЯКА ЦЕ КНИЖЕЧКА І ХТО ЇЇ АВТОР?

КОРФАН ІВАН
А. КИЛИСТИМ

ЗАГАДКОВА ВІЗИТІВКА

БАСИЛІ ТИЧЕЧКИ

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ“ ЗА ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1974 Р.: ЛАНЦЮГ СЛІВ: зір, рак, кіл, лис, сир, Рим, мир, рум, мур, рух, хор, рік, кос, сік, кір. ТРИЗАГАДКА-НЕДОМОВКА: бджілка; мед; жало. ЗАГАДКА: годинник. РЕБУСИКИ: канали, Канада, підкладка, підніжжя. МАГІЧНИЙ КВАДРАТ: том, око, Ной. ЗАГАДКА: зуб — зубр.



ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода“ заходами Українського Народного Союзу. Редагус Колегія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 доларів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 долари. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Обкладинка роботи Романа Завадовича, мол.
Published monthly, except June to September Bi monthly
at Jersey City, New Jersey

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription \$5.00 per year. UNA members \$4.00 per year.

Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Іван Брикович — Перший день у школі

„ВЕСЕЛЦІ" — ДВАДЦЯТЬ РОКІВ

Цього місяця, 15-го вересня, сповнюється 20 років від дня, коли в місті Джерзі Сіті народилася „Веселка". Її батьки, Український Народний Союз і щоденна газета „Свобода", назвали свою доню „Веселкою" тому, що в час, коли йде дощ і світить сонце, радісна веселка, провіщаючи гарну погоду, всміхається до людей усіма своїми чудовими барвами, і кожний також радісно всміхається до неї.

„Веселка" почала виходити, коли головою УНСоюзу був пок. Дмитро Галичин, редактором

ВЖЕ „ВЕСЕЛЦІ" ДВАДЦЯТЬ ЛІТ!

Проминуло двадцять літ,
Як „Веселка" вийшла в світ
З оберемком казок,
А що казка — образок,
З міхом віршів, пісеньок,
Кожна пісня — мов дзвінок.

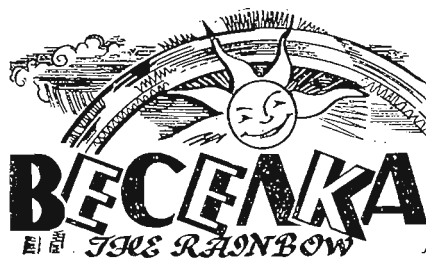
Вже „Веселці" двадцять літ!
Двадцять літ? Це не шкодить,
Бо й тепер за дітьми вслід
До садочка пильно ходить.
Слідом Галі і Миколи
До садочка і до школи
Ходить просто чи в обхід
Двадцять літ.

Двадцять літ, славних літ
Обелугує наш рід:
Спершу бабі помагала,
Нашу маму навчала,
І дядьків, і тіток,
А тепер нас, діток.

Вже „Веселці" двадцять літ,
Передаймо їй привіт:
Побажаймо ми їй,
Цій газетці своїй,
В день уродин, як і слід,
Ще прожити з сотню літ!

Так, не двадцять — сотню літ
Без нестатків і без бід,
З тисячами читачат,
Славних хлопців і дівчат,
Звідси й звідти, з-за морів,
Де наш Київ і наш Львів.

Оберемок — armful; як і слід — як і треба; іти за дітьми вслід — to follow children; в обхід — roundabout way, circuit; звідси — з українських поселень у вільнім світі, звідти, з-за морів — із визволеної України.



„СВОБОДА" — SECTION II

Журнал
для
української
дитини.

Plk I.

15-го вересня 1954

Ч. I.

НАШ ЖУРНАЛ

По бурі, по зливі веселка на хмарі...
І діти щасливі біжать на поріг:
„Веселка! Веселка!" І в радістю віярі
Дунає дитячий захоплений сміх.

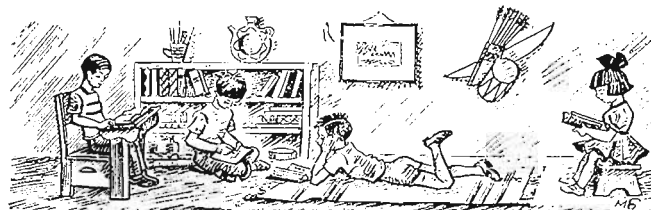
І рантом — хороша, бадьора хвилина:
Іде листоноша, „Веселку" несе,
І рідний журналик вітає дитина
Із радісним серцем і широким, як все.

Та літо минає, і Сонечко йде,
На небі безкраїм веселки нема,
Лиш Осінь сіє — розстигає тумани,
А завтра настане холодна Зима.

Які тут казки, загадки і розмови!
Які образки! Гей, читайте всі враз!
Не з барв, а зі слів, мов із книги Діпррових,
„Веселка" чи виткала, друзі, для нас.

Прийміть оту мову дітів незабутих,
Барвисту, чудову веселку степів —
Це мова країни, що ширіє в путях,
А завтра співатиме вілани свій спів.

Р. З.



Фронтова сторінка першого числа „Веселки"
15-го вересня 1954 р.

„Свободи" д-р Лука Мишуга, а його заступником теперішній редактор Антін Драган. Журнал продовжує свою появу за головування в УНС Йосипа Лисогора.

„Веселку" редагують Володимир Барагура і Роман Завадович, а мовним редактором є Вячеслав Давиденко. Керівником друкарні, в якій виходить „Веселка", є Анатоль Домарацький, адміністрацію журналу веде Петро Постолук.

УНСоюз ніколи не забував про дітей і молоді. Від початку свого існування він вів широку культурно-освітню діяльність, організуючи хори, драматичні гуртки, танцювальні групи, музичні ансамблі. Заходами УНС поставали українські школи, курси, виходили книжки для дітей і молоді, шкільні підручники. Тепер на „Союзівці", відпочинково-виховній оселі УНСоюзу відбуваються табори для дітей і курси української мови для молоді, спортові змагання.

„Веселка" мала свою попередницю, видаваний УНСоюзом журнал для дітей „Цвітка" („Flowerett"), що виходив у 1914-1917 рр. під редакцією Дмитра Андреяка.



Обкладинки деяких річників „Веселки”

В першій статті „Веселки” у статті „До наших читачів” надруковано такі слова:

„Радість буде приносити вам „Веселка” у своїх казках, оповіданнях, сценках, віршах, образках, загадках і інших розвагах. Читайте їх пильно і разом з тим пізнавайте свою рідну запашну мову, мову наших предків, мову українського народу”. А далі редакція написала, що „Веселка” розказуватиме своїм читачам, чому люди повинні бути добрі й чесні, служити Богові та шанувати й любити землю своїх предків, Україну.

Значить, „Веселка” вже не така молоденька — їй уже 20 років. Деякі її читачі виросли, закінчили школу і дають читати цей журналик своїм дітям. Однак, своєю вдачею „Веселка” така сама, якою була першого року по своїм народженні: вмів говорити з дітьми із садочка, цікаво розмовляти зі школяриками початкової школи і знає, що сказати дівчатам і хлопцям, які вчаться там уже в найвищій класі. Часом вона не тільки говорить, але й співає або грає. Хіба ж немає на її сторінках нот з гарними мелодіями?

Довго, любі діти, мусіли б ви підраховувати, скільки віршів, казок, оповідань і цікавих статей, прикрашених образками і знімками, а також пісеньок подарувала вам „Веселка” за тих 20 ро-

ків. А створили їх наші письменники й мистці передусім тому, що вас любили й бажали вам добра: щоб ви забагатіли знанням, щоб пізнали Божу правду, добро і красу, щоб виростили на чесних людей і корисних громадян, де б ви не жили. Вони допомагали вам краще вивчити мову вашого рідного, українського народу і пізнати його багату культуру.

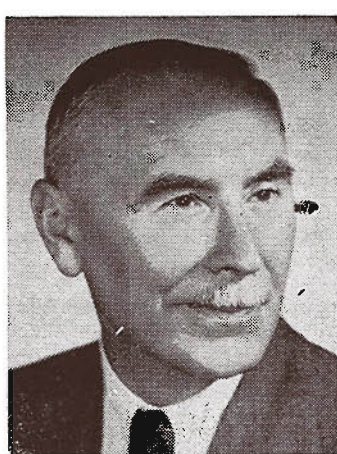
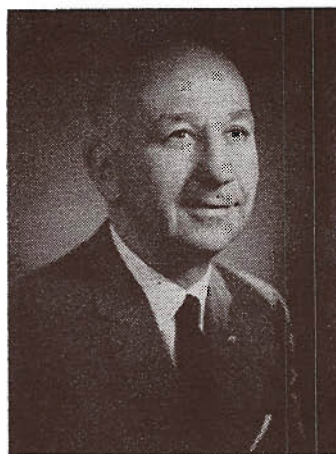
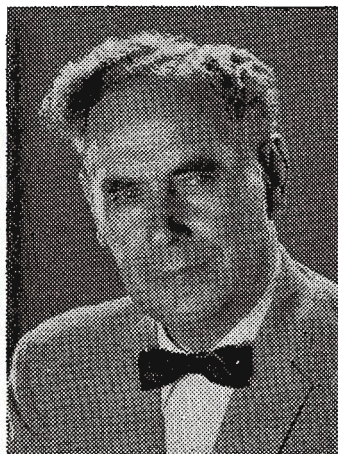
І скажіть, чи не диво? Такі славні люди, як Шевченко, Марко Вовчок, Глібів, Грінченко, Леся Українка, Олександр Олесь, Лисенко, Олена Кульчицька померли вже давно; інші, як от Оксана Лятуринська, Олена Цегельська, Текля Білецька, Софія Парфанович, Олександр Кобець, Марійка Підгірянка, Микола Бутович, Василь Безкорований та інші, відійшли до Бога вже за життя „Веселки”, але всі вони живуть далі на її сторінках, говорять до вас, діти, звеселяють і виховують вас словами, барвами й тонами.

Побажаймо ж своїй „Веселці” ще багато літ прожити і щоб у вільнім світі не було ні одної української дитини, яка б „Веселки” не знала, не читала й не розуміла предківської мови, якою вона до нас промовляє. Це буде найкраще відзначення двадцятій річниці її народження.

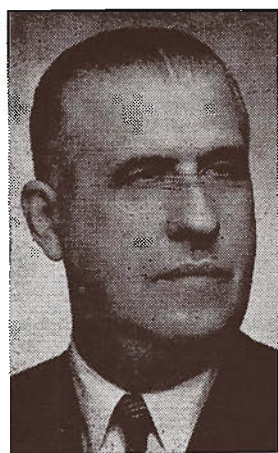
Дорогі читачі! Коли у вересні 1954 р., тобто 20 років тому, появилось перше число журналу „Веселка”, то вас ще тоді не було на світі. Тоді читали й оглядали його ваші батьки, татусі й матусі, бо багато з них було в теперішньому вашому віці. Інші були трохи старші, мали по 15 або й 20 літ, але „Веселку” напевно бачили, передплачували й читали.

Український Народний Союз, найбільше українське забезпечене товариство в Америці, вирішило зробити дітям дарунок і почало видавати „Веселку”. За це йому належить подяка, бо „Веселка” — тепер єдиний український дитячий журнал у всьому світі.

„Веселка” виходить кожного місяця. Українських дітей багато, і сподіваємося, що вони радо



Ті, завдяки яким постала й появляється „Веселка”: від ліва — Дмитро Галичын, президент УНС у час постання журналу; Йосиф Лисогір — теперішній голова УНС; д-р Лука Мишуга — головний редактор „Свободи” у час постання „Веселки”; Антін Драган — відав справами „Веселки” у час її постання, тепер головний редактор „Свободи” й керівник всіх її видань.



Від ліва: Редакція „Веселки” — Володимир Барагура, Роман Завадович, Вячеслав Давиденко (мовний редактор); Петро Постолук — адміністратор „Веселки”; Анатоль Домарацкий — керівник друкарні.

У 1949-ім і 1950-ім роках прибули до Америки й Канади українці із „скитальщини” в Західній Європі. Перебуваючи в таборах, українські діти мали там свої цікаво редаговані журнарики — „Школяр” і „Школярник”, „Малі Друзі”, „Юні Друзі”, „Сонечко”, а на нових місцях поселення цього не було. Отже, треба було і тут заснувати добру дитячу газетку, щоб діти мали що по-своєму читати й не забувати рідної мови.

Її читають. „Веселка” приносить їм гарні казки, оповідання, вірші, сценки, загадки тощо. Вона розказує їм про рідний нарід над Дніпром, про його минувшину, про його славних і заслужених людей. Вона прикрашена кольоровими картинами-ілюстраціями, що їх виконують наші визначні мистці-графіки і малярі.

Тепер нам усім треба подбати, щоб „Веселка”, вступивши в третій десяток свого життя, далі при-

СПІВРОБІТНИКИ „ВЕСЕЛКИ” — АВТОРИ



Леонід
Бачинський



Текля
Білецька



Богдан
Гошовський



Діма



Осип
Залеський



Іван Корниць-
кий (Ікер)



Олекса
Кобець



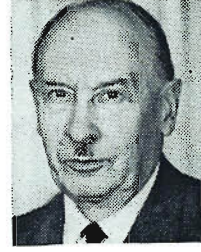
Алла
Коссовська



Юрій
Крохмалюк-Тис



Оксана
Лятуринська



Володимир
Мацьків



Дмитро
Нитченко-Чуб



Софія
Парфанович



Катерина
Перелісна



Леонід
Полтава



Володимир
Радзкевич



о. Микола Угор-
чак-Погідний



Леся
Храплива



Олена
Цегельська



Данило Чайків-
ський-Данський



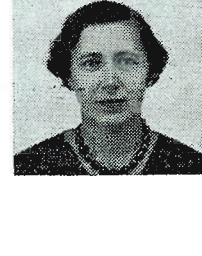
Ганна
Черинь



Галина
Чорнобицька



Петро
Шкурат

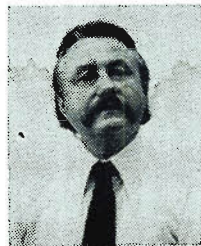


Валентина
Юрченко

СПІВРОБІТНИКИ „ВЕСЕЛКИ” — ІЛЮСТРАТОРИ



Петро
Андрусів



Богдан
Божемський



Іван
Брикович



Микола
Бутович



Яків
Гриздовський



Любослав
Гуцалок



Михайло
Дмитренко



Едвард
Козак (ЕКО)



Юрій
Козак



Роман
Лаврович



Мирон
Левіцький



Галина
Мазепа



Михайло
Михалевич



Ніна
Мудрик-Мриц



Зенон
Онишкевич



Петро
Холодний



Оксана
Цегельська

ходила до наших домів і шкіл та щоб якнайбільше дітей читало її ще довгі-довгі літа. Це буде можливе, коли тих читачів і передплатників буде все більше. Тому порадьте своїм товаришам, това-

ришкам і знайомим українським дітям, які ще не одержують „Веселки”, хай і вони подбають, щоб і до них, до всіх-усіх приходила кольорова „Веселка”.

„ВЕСЕЛКА” ОТРИМАЛА НАГОРОДУ

На Річний Мистецький Виставці в Леканто, Флорида, що відбулася в травні ц. р. „Веселка” отримала третю нагороду — стрічку з золотом тисненою печаткою стейту Флорида, подобою голуба й написом „Гарден оф Іден Арт Шов”, Леканто, Флорида 1974. На другій стороні стрічки написано: „Рейнбов” — терд прайс”. („Веселка” — третя нагорода).

Наш інформатор п. Борис Пашук, який прислав нам стрічку пише: „Мені приємно прислати Вам стрічку, яку Ви здобули, бо мій син помістив „Веселку” на виставці. Признання належиться „Свободі”. Ми горді цим і Ви на це повністю заслуговуєте”.



ЩО ПИШУТЬ ПРО „ВЕСЕЛКУ” ІНШІ?

У журналі „Самопоміч” в Нью Йорку „Наш Світ” (ч. 3 за червень 1973) Ольга Соневицька у статті „Під кінець шкільного року” пише: „Задзвонив дзвінок при дверях. Прийшла нова пошта. Між листами й газетами виглядає „Веселка”, така радісна, як та веселка, що з’являється на небі по дощі. Журналик усміхається до дітей, ніби каже: „Візьміть мене й прочитайте”. Бабуся переглянула пошту й узялася за „Веселку”.

Який чудовий журналик! Видає його „Свобода” вже 20-ий рік. Скільки тут кольорових образків! Недарма діти так люблять його читати. Редактори — Володимир Барагура й Роман Завадович багато праці докладають, щоб був він ще кращий і цікавіший. А скільки там працює поетів, письменників, мистців-малярів, музик! Кількість авторів доходить до 30, ілюстраторів 15. Щороку нова обкладинка іншого маляра. Багато дітей дописують до „Веселки”.

ДО САДОЧКА ДІТИ ЙДУТЬ!

(Ілюстрація Едварда Козака)

У ліску веселий день,
Дзвоник дзвонить: дзень-дзпень.
До садочка діти йдуть,
Їх матусеньки ведуть:
Ведмедиха — ведмежатко,
А лисиця — лисенятко,
Зайчик, білка, вовчєня
Ходять вже самі щодня.



Алла КОССОВСЬКА

ДО ШКОЛИ!

Минуло літо, сумно так надворі,
Вже не співають у садку пташки,
Спадає листя із дерев поволі,
А я щаслива, бо біжу до школи,
Через городи, просто, навпрошки!

Там ждуть на мене подруги веселі,
Їм розповім про вакаційні дні:
Як провела я літо на оселі,
Як збудували хатку ми самі...
Можливо, й не повірять ще мені!

А це все правда, ми самі зібрали
У лісі хмиз, посохлі деревця,
Усе разом травою пов'язали,
Ми гарно й міцно хатку збудували
І тішилися нею без кінця!

Ще розповім, як в лісі заблукали,
Коли гуртом ходили по чорниці,
Як хлопці нас страшенно налякали...
Як там нас захопила громовиця,
Як мало не попадали в криницю!

Усіх пригод, що трапилися з нами,
За час короткий я й не розповім...
Як добре бути, дівчатка, знову з вами,
В гурті веселім славно нам усім!

Надворі — in the open air, слід відрізнати від „на дворі” — на подвір’ї; навпрошки — навпростець (straight); хмиз — dry branches; чорниця або черниця — blueberry.

Роман ЗАВАДОВИЧ

ШКОЛЯРСЬКИЙ МАРШ

До школи, до школи, до школи пора,
Дзвінок уже кличе до школи!
Із гамором-сміхом іде дівтора,
Гуде, мов у пасіці бджоли.

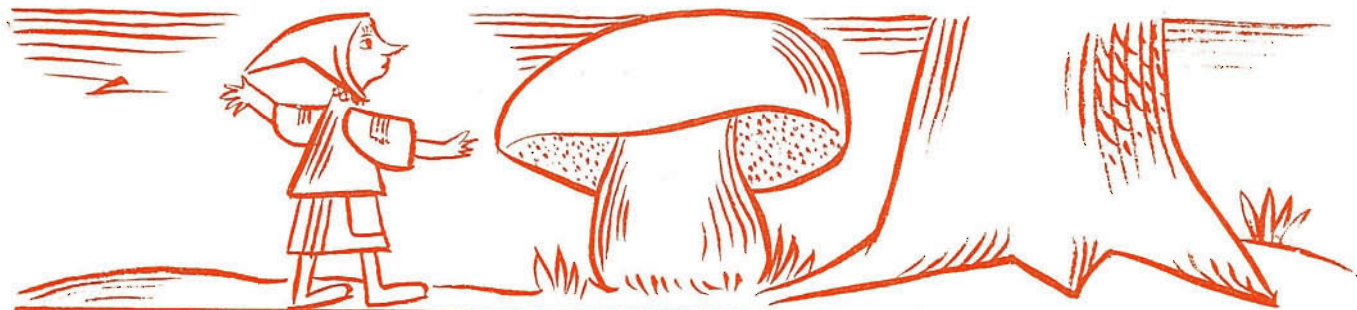
Минули вакацій усміхнені дні,
Та місця на смуток немає —
Ми усміх сховаємо в серці на дні,
Хай нас і взимі зогріває!

Всі вулиці просто до школи ведуть,
Автобуси їдуть до школи,
Дівчата і хлопці із гамором йдуть,
Гудуть, мов у пасіці бджоли.

В руках у них зошити, пера, книжки —
Оце і школярська їх зброя!
Хто вивчить всі з книжки слова і рядки,
Здобуде медалью героя.

Можна співати на мелодію „Соколи, соколи, ста-
вайте в ряди!”

ГОЦА ДРАЛА



Гоца Драла в ліс пішла,
Під дубком грибка знайшла.

— Ну, та й виріс ти на славу!
Будем мати добру страву.

Треба друзів попитати,
Як ту страву зготувати.



Кличе Гоца всю громаду
У подвір'я на нараду.

Каже гном: — Хай буде юшка!
— Ні, підлива! — каже мушка.

Жабка: — Сіканці зробити!
Мишка: — Тісто начинити!



— Як не юшка, я не їм! —
Каже гномик їм усім.

Стали мишка, жук, слимак
Сперечатися, ще й як!

Сперечались три години,
Аж у них затерпли спини.



Гоца слухала, мовчала,
Далі їм таке сказала:

— Як зварити — не журба,
Спершу принесіть гриба!

До дубка гуртом пішли,
Та грибка вже не знайшли.

МАНДРІВКА ЛЯЛЬКИ МЕЛІ

(О п о в і д а н н я)

5. ПРИГОДА З ПЕСИКОМ БУРИКОМ

За перший свій обов'язок уважала Люба napravити Мелину ніжку. Їй допомагав сусідський хлопчик Роман. Він скоренько взявся до діла, приніс у кімнату різне приладдя й витратив півдня, поки йому вдалося приробити нову ніжку. Роботу виконав дуже добре, і Люба дякувала Романові за поміч. Не менш вдячна була лялька Меля. Якби хтось домагався і потягнув її за петельку, то Меля напевно подякувала б. На жаль, Любі було не до цього.



Вона мала багато праці в школі, вчилася, писала задачі, тож і не диво, що не було часу пильнувати Мелі так, як би хотілося.

Одного дня трапився прикрий випадок. Після школи Люба побігла до Мелі і застала її куточок порожній. Немає ляльки Мелі! Шукала її Люба по всій хаті, перешукувала полиці, шафи, але дарма... На щастя, надбіг Роман. Дізнавшись про клопоти Люби, розсміявся на весь голос.

— Я бачив, як твою ляльку ніс у зубах песик Бурик. Тож нічого тобі боятися, він її далеко не занесе!

Почувши таке, Люба ще більше затурбувалася. Що, Бурик бавився її лялькою? Вона добре знала собачу забаву з ляльками: візьме в зуби й буде термосити лялькою на всі боки.

Роман з Любою вибігли на подвір'я до Бурика. Бурик, порядний песик, сидів біля своєї будки. Роман заглянув до будки — там було лише кілька недогризених кісток і брудна ганчірка.

Люба стояла біля будки й питала, що їм тепер робити.

— Треба шукати ляльки, — відповів Роман.

Обійшли вони сад, уважно заглядали під кожний купчик. Аж враз прибіг з-над ставка Бурик і почав гавкати.

— Бурику, Бурику, скажи, де ти подів лялечку Мелю! — почала благати його Люба.

Бурик, мабуть, був здивований плаксивим голосом дівчинки. Зупинився, щось подумав, опісля знов став гавкати, крутити хвостиком і бігати понад ставком. І там, де Бурик зупинився, побачили діти Мелю, що колисалася на хвилях. Щастя, що не потонула. Роман підійшов до берега, нахилився, простягнув руку, схопив ляльку і віддав її Любі.

Люба була щаслива, що все добре скінчилося. Вона подякувала Романові й пішла з лялькою додому. Там переодягнула лялю в суху чисту суконку й посадила на вікно проти сонця, щоб висохла.

Меля, мабуть, була дуже вдоволена. Вона сиділа на вікні й дивилася на дорогу, якою проїжджали вози, авто, а також проходили люди. Тоді на вікно скочив котик Самусь. невідступний приятель Мелі. Він так само любив вигріватися проти сонця, а часом ловив і мухи, що бриніли в нього попід носом. Побачивши мокру ляльку, котик Самусь обнюхав її з усіх боків, навіть лизнув язичком, а тоді поклався біля Мелі, потерся об неї головою і, муркаючи задрімав.

А Меля спостерігала, як ясне сонечко поволі скочувалося вниз. Почало вечоріти. Після тяжких переживань наближалася пора відпочинку.

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: термосити — трясти, шарпати (to shake, to foss); ганчірка — шмат (rag).

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

38. ЛИСИЧКА ТА ІЖАК

Перестали приязнь заводити, але наука журавлева таки придалася лисичці на добре.

Одного разу біжить лисичка коло саду, а там такі принадні яблучка висять — великі, червонобокі, ніби самі в рот просяться. Та й низько зовсім, тільки скочити та й хапати. Вона й намірилася в сад перескочити, та спинилася: „А чи нема тут часом якої пастки?”



Аж бачить — вилізає їжачок з-під листя.

„Ану, — думає, — цього косоногого дурника наперед пошлю”.

— Добридень, їжаче-небораче!

— Здорова була, Лисичко-Сестричко!

— Ходи зі мною до саду яблука їсти!

— Ні, лисичко, — каже їжак, — не піду я з тобою, боюся! Господар тут хитрий, сілець понаставляв. Ще зловлюся...

— Не бійсь, їжаче-небораче, — сміючись, сказала лисичка. — Я всі ті штуки добре знаю, і вже не я буду, коли тебе з сільця не видобуду!

— Коли так, то нехай буде й так!

Пішли обое, влізли до саду, їдять яблука, а лисичка всюди за їжачком зором пасе, сама наперед не витикається. Вже хотіли й назад вертатися, аж тут смик! — їжак-неборак якось не додивився та й спіймався в сільце. Сіпнув раз, сіпнув другий — не пускає сільце.



— Ой, Лисичко-Сестричко! — закричав бідолаха. — Здобувай свої штуки та вимотуй мене із зашморга!

— Ой, небоже, — каже лисичка, — забула я всі свої штуки вдома. От пожди, піду хіба та й принесу.

Та вже лагодиться й бігти. Бачить їжачок, що, як побіжить вона, то тільки її й бачив... Хто ж тоді його визволить? От і каже він:

— Видно, вже доля моя така, щоб тут пропадати! Ходи, Лисичко-Сестричко, обіймемося на прощання!

Лисичка обняла їжачка, хоч то їй було несмачно — лапки собі геть поколола. Алеж неборак на смерть лагодився, то як же не вволити його останню волю!

— Поцілуй мене, лисичко, в самі губи! — просить їжачок.

Нахилилася лисичка до їжачка, щоб його поцілувати, та ледве доторкнулася язиком його губ, а їжак клац! — ухопив її зубами за язик та й держить. Що вже лисичка крутилася, вертілася, а їжак міцно держить зубами за язик.

Глянула лисичка — а вже й господар надходить. Пригадала вона тоді журавлеву одну думку та й гуп на землю! Притаїлася, лежить, наче вже згинула.

Розсміявся господар, побачивши, що їжак спіймався в сільце і лисичку за язык держить. Та ще й як держить: вже й згинула, а він її таки не пускає. Випунав він їжачка із сільця, а їжачок тоді лисиччиного языка з зубів випустив. Лисичці тільки того й треба було. Як не дасть ногам знати, як не чкурне, лиш зашелестіло в бур'янах. Кинувся господар за нею, а тим часом їжачок туп-туп у кущі та й утік.

39. У ЯМІ

Тікає лисичка та з переляку й не розглядається добре під ноги, аж тут несподівано з розмаху геп у яму! Яма була глибоченька, мабуть, викопана мисливцями, щоб зловити яку звірюку. Довго сиділа лисичка у ямі, силкувалась виплигнути, видряпатися, та ніяк не могла. Уже пізно так, як ув обідню пору, де не взявся цап. Ішов до лісу, задерши голову, хвостиком помахував, борідкою потрушував, головою покинував. Спинився над ямою. Побачила його лисичка та й стала умовляти:

— Ой, земляче! І чого ти там у спеку тиняєшся? Іди до мене в холодочок!

— Не хочу! — відказує цап. — Піду краще в ліс, там, може, собі водиці надобаю, а то душа горить, так пити хочеться!

— Та де ж ти там воду знайдеш? — умовляє лисичка. — Плигай сюди, тут прохолода, холодна водиця, а там печешся на сонці, прівеш, знемагаєшся.

Послухав цап і плиг до лисички в яму, аж бризки полетіли на всі боки. Мало не задушив лисичку. А вона йому:

— Тихше, бородатий дурню! Усю мене обляпав грязюкою!

А сама тим часом плигнула цапові на спину, а зі спини на роги та й вистригнула з ями. А цап



два дні пробув у ямі, поки не натрапили на нього пастухи та й не витягли його звідти ледве живого. (Продовження буде)

Пояснення-словничок: косоногий, клипоногий, кривоногий (bow-legged); сільце — пастка (trap); неборак — бідна, але добросердна людина (poor but good-natured person); пасти зором — дивитися вслід; зашморг — петля (loop, poose); клац! — наслідування звуку зубів, коли закрити раптово рота (expressing chattering of teeth); дати ногам знати — втекти; геп! — наслідування звуку при падінні або ударі; мисливець — стрілець, ловець (hunter); тинятися — вештатися, волочитися (to stroll, wander, stray); плигати, плиг! — скочити, скік! (jump); бризки — краплини води, що швидко розлітаються (splash, sprinkle).

ДОЩИК

(Ілюстрація Едварда Козака)

Сонце за хмарку сховалося,
Дощик посіяв згори —
Ой, жученятко зпикалося,
Аж спереляку запхалося
Десь у щілину кори.

Сонце за хмарку сховалося,
Дощ злопотів по листках —
Жабка сиділа, сміялася,
Жабка дощу не боялася,
Рада така — рах-рах-рах!



Р о л я н и к

БОРОВИК

(Ілюстрація Ніни Мриць)

Під сосною боровик
Шапку підймає,
Відсуває мох убік —
Ногу витягає.



На сусідів масляків
Згорда подивився,
Та й крутнутися не вспів...
В торбі опинився!

Боровик — гриб (edible boletus); мас-
люк або масляк — butter-mushroom.

Роман ЗАВАДОВИЧ

ДІТТИ ЛЮБЛЯТЬ ВИНОГРАД

(Ілюстрація Миколи Бутовича)



Дуже люблять діточки
Виноградні ягідки.
Рада Уля, радий Гнат,
Десять в кошик, раз у рот —
Повний кошик вже от-от!

Ілюстрація Едварда КОЗАКА

МИ ХОДИЛИ ПО ЛІСКУ



Ми ходили по ліску,
Білку бачили вертку,

Яця-Зайчика стрічали,
Та нікого не злякали,

Бо тварин лякати — гріх!
Ми здапека любим їх.

ЩО ТО РІДНА МОВА!

Петрик мав особливий талант. Не вмів він ані гарно співати, ані навприсядки танцювати, ані малювати щось так, щоб кожний сказав: „Це чудово!“ Зате розумів, про що говорять звірятка. От було йде Петрик вулицею із своїм приятелем Славком, аж за парканом песик гавкає. Славко чує тільки „Гав-гав-гав!“ А Петрик чує щось інше: „А чого це ви по моїй вулиці ходите?!“ А он сусідчин Мурчик зашипів на них і, високо задерши хвоста, чкурнув у двір. Славко на нього й уваги не звернув, а Петрик зрозумів, що господиня нізащо набила Мурчика, і кіт страшенно на неї образився.

А от чи розуміли звірятка Петрика — це вже інша справа. Петрик запевняв, що й вони його трохи розуміють, тільки ж вони до школи не ходили, чужих мов не вивчали, то й знань великих не мають. Коли він звертався до Бровка або Мурчика, а часом і до курей, качок чи навіть горобців і казав до них: „Іди, я тобі їсти дам!“, то кожне дуже добре розуміло й умить опинялось коло Петрика. Дехто вмів і „дякую“ сказати, лизнувши Петрикові руку; кіт, правда, тільки муркне, а часом і скаже „мав-мав!“ та „ма-а-ало!“, а кури й того не вміли. Недарма кажуть на забудьків, що в них куряча пам'ять. Так, кури забувають за їжу подякувати.

А вже як Петрик просив когось із звірят принести йому паличку чи м'ячик, то тільки Бровко це розумів. Бровко міг навіть до сусідньої крамниці піти й принести звідти газету. Правда, він не вмів читати і, як не було вечірньої газети, то приносив те, що йому давав продавець. Для Бровка не було різниці, але Петриків татусь сердився і часом ішов до крамниці виправляти помилку. А от спробували б ви курку або навіть півня-задаваку послати по газету! Могли б тієї газети до завтра дождитися!..

До недавнього часу Петрик думав, що звірятка розуміють одне одного, що півень може розмовляти з песиком, а качка з котиком. Він часом бачив, як вони сварилися й навіть билися, отже, якісь розмови між ними відбувалися.

Був чудовий соняшний день, але Петрик мусів сидіти в хаті й не виходити. Він застудився, і лікар суворо наказав йому лежати в ліжку.

— Алеж я зовсім не хворий, бабусю! — жалівся Петрик. — Може б я хоч коло вікна посидів? Бабуся змилювалась, намостила у велике крісло подушок, посадила Петруся, ковдрою вкрила й наказала з крісла не вставати. Верхня по-

ловина вікна була відкрита; Петрусь міг чути, що діється надворі, а нижнє вікно було зачинене, щоб вітер не застудив хворого хлопчика.

Ось ходить по двору курочка-Рябушечка й водить за собою маленьких пухнастих курчаток. А вони не слухаються, в різні боки розсипаються, в кущах губляться. Особливо одне, найпрудкіше, те, що з чубчиком. Побігла курочка, а всі курчата за нею. Ба ні, не всі: одне заплуталось в бур'янах, а як нарешті звільнилось, мами вже не було. Вона, разом із усією сім'єю, побігла за хату шукати Чубчика. І так вони й бігали одне за одним: прибіжить Чубчик до Петрикового вікна, а мама-Рябушечка вже до повітки подалась. Прибіжить Рябушечка під вікно, а Чубчика вже нема... Бідний Чубчик зовсім утомився й страшенно перелякався. Петрик з вікна до нього гукає:

— Ти в качечки спитай, де мама! Вона все знає! Чубчик ніби зрозумів. Підскочив до качечки та й каже:

— Ців! Ців-ців-ців! (Цебто — де моя мама?).

А качечка йому:

— Ках-ках-ках! (Цебто, не розумію твоєї мови).

— Ти в kota спитай, він теж тут проти сонця гріється і твою маму бачив, — порадив Петрик.

Курчатко й це зрозуміло. Підійшло до коти-ка та й каже:

— Ців-ців! Ців-ців-ців!

А Мурчик махнув на нього лапкою і муркнув:

— Ти дурррню, якою ти мовою говориш? Я не розумію.

— Спробуй спитати Бровка, він дуже-дуже розумний і до собачого коледжу ходив. Він тобі допоможе! — крикнув через вікно Петрик. Курчатко боялось такого величезного пса, але якось відважилось і запитало:

— Ців... ців-ців-ців-вів?..

— Гав-гав-гав! — відповів Бровко так голосно, що бідне курча аж перекинулось. — Я твоєї мови не розумію.

Аж тут з-під сусідчиного тину вилізла курочка Чорноушка. Справді їй тут бути не належалося, але вона частенько навідувалась до Рябушки в гості так, щоб господиня не бачила. Чубчик побіг до неї:

— Ців-ців-ців-віз! — радісно закричав він.

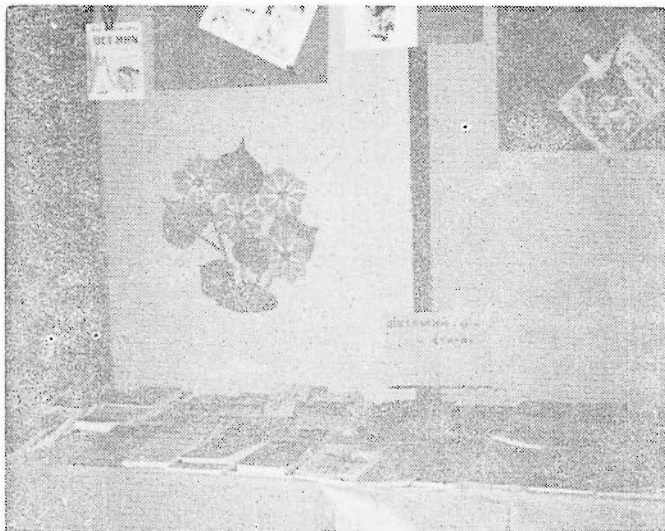
— Ко-ко-ко! — відповіла Чорноушка. — Не турбуйся! Твоя мама тебе в нас на подвір'ї шукає. Зараз я їй скажу, що ти тут — то вона буде рада, що ти знайшовся!

Пояснення-словничок: чкурнути — втекти; задава-ка — забияка, задирака, швидкий до суперечки або до бійки (agressive person, brawler, bully); намости́ти — накласти, настелити; пові́тка — shed.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ В НЬЮ ЙОРКУ

На початку березня ц. р. в Пластовому Домі в Нью Йорку відбулася виставка видань для дітей і молоді, влаштована стараннями 2-го і 3-го Куренів Уладу Старших Пластунок і Уладу Пластунок-Сеньйорок „Верховинки”.



На світлинці частина книжкової виставки.

Книжки були поділені на чотири групи: для дошкільнят, для шкільних дітей молодшого віку, для старших школярів і давніші книжкові та журнальні видання з Рідного Краю й європейської еміграції. Крім книжок для дітей були виставлені дитячі журнали, п'єски для театру юного глядача й видання для батьків та виховників на виховні теми. Виставлено коло 400 видань. При окремому столику можна було купити найновіші випуски Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді та інших видавництв.

Виставку відвідали учні школи українознавства „Самопоміч” в Нью Йорку з директором Михайлом Лисогором і учителями, учні школи українознавства в Асторії під проводом директорки п-ні Наталії Хоманчук і група пластового новачства.

Під час виставки була влаштована програма для дітей укладу пл. сен. Нусі Бідяк. Показано інсценізовану казку, були деклямації й рецитація уривку оповідання для дітей.

Окремо відбулася програма для дорослих, під час якої пані Катря Червоняк обговорила видання ОНЛДМ за 25 років. Вона також говорила про акцію „Серце і книжка”, тобто про висилку видань-дарунків для дітей до Південної Америки.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЧІКАГО

У квітні ц. р. заходами „Самопоміч” відбулася в Чикаго виставка української літератури для дітей.



На світлинці шкільні діти оглядають виставку. Зліва стоїть проф. Р. Завадович, посередині інж. П. Турула.

Виставку відкрив її головний організатор інж. П. Турула. Доповідь п. н. „Доля української дитячої літератури” виголосив дитячий письменник і співредактор „Веселки” проф. Роман Завадович.



Тут станок, при якому пані Уляна Терлецька продає новіші видання для дітей.

Виставку відвідало багато людей, між ними учні школи українознавства при „Учительській Громаді” і учні цілоденної катедральної школи св. Миколая.

БОГДАН-СИЧОВИЙ СТІЛЕЦЬ

UKRAINIAN TALE

BOHDAN-SICHOVY STRILETS

ІСТОРИЧНА КАЗКА

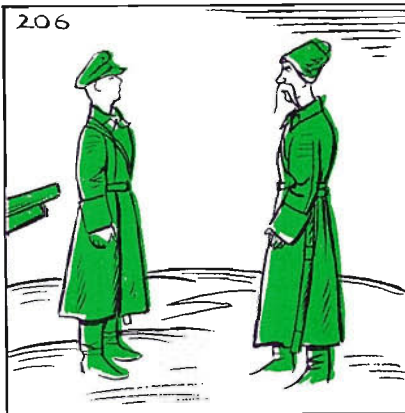
РОЗДІЛ XIV: ПОСТРІЛ У ГУДЗИК

CHAPTER XIV: A SHOT IN THE BUTTON



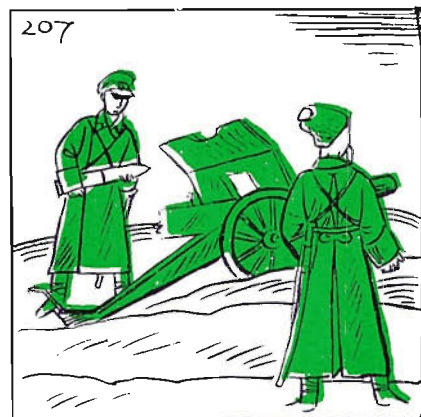
Богданові приснилося, що він був призначений до гармашів.

Bohdan dreamed that he had been assigned to the gunners.



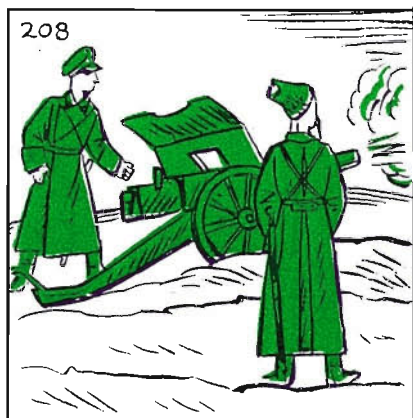
— Чи ти коли стріляв з гармати? — запитав Богдана комендант батареї.

"Did you ever fire a cannon?" asked the battery commander. "Never", replied Bohdan.



— Ніколи! — відповів Богдан.
— То вчись! — наказав комендант.

"Then learn", ordered the commander.



Богдан навів дуло гармати на ціль і вистрілив. Потім удруге і втретє.

Bohdan aimed the cannon at the target and fired. Then again and again.



Богданові гранати за кожним разом влучали точно в ціль.

The shells hit the target every time.



— Ти хіба якийсь характерник! — дивувався комендант, поплескуючи Богдана по плечі.

"You must be some kind of sorcerer", said the surprised commander, tapping Bohdan on the shoulder.

(Кінець розділу п'ятнадцятого)

(End of Chapter XV)